БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

39-дэхи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Улаан-Үдын горкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 190 (9945) | 1962 оной августын 12, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

...ИЛГАШАДАЙ ҺАЙНДЭР

...мунизм үргэн далайсатай- ...байгуулжа эхилһэн энэ үедэ ...оноймнай барилгашад ехэ ...най түрүү зэргэдэ ябалса- ...Ниитал барилгашадай, орон ...мнай түхэл шарай хубил- ...дай шэн зоригто ажалаар ...од байһан коммунизмын ма- ...льно-техническэ үндэһэ ...ни асари ехэ барилганууд ...гдоно.

...ет гүрэнэй алдарта түү- ...түрүүшын хуудаһануудта ...үзэгүүдээр хэтэ мүнхэдөө ...дэһэн «Амо», Харьковай, ...градай тракторна заводуу- ...Ленинэй нэрэмжэтэ Днепро- ...бусад ехэ барилганууд, шэ- ...родууд хэнэй хүсөөр бариг- ... Арад түмэнөө гайхуулһан, ...солотой совет барилгаша- ...табатай ажалай аша үрэл! ...шадаа эдэл барилгашадай- ...ажал хэрэг хүсэ ехэтэйгээр ...рэ, һанаад үзэе. Дайнай ...ой хады бэрхэшээлтэй саг ...аб. Үй бута һандаргагдаһан ...ка, заводуудые һэргээн бод- ...о хамагай түрүүн барилга- ...й туйлажа гараха хэрэг бо- ...н. Удаадахи табан жэлһээ ...од мүнөө хүрэтэр, түүхэтэ ...жэлэй домог болоһон хэ- ...и тоолошогүй олон. Дошхон ...лта гол мүрэнүүд «хазаар- ...алагдажа», асари ехэ элек- ...анцинууд арадаймнай ажа- ...һалбари бүхэниие электрын ...хүсөөр элбэгээр хангана. ...бүгэдэ совет барилгашадай ...шагүй ажалай аша үрэ мүн.

...рал партимнай, Советскэ ...тельство хүдэр гарта барил- ...дтаа саг үргэлжын анхарал ...лго хандуулжа, арад зо- ...оо ажаһуудалай харюусал- ... хэрэг тэдээндэ найдана. ...СР дотор гэр байра барилгые ...юхэ тухай» КПСС-эй ЦК- ... Министрнүүдэй Соведэй ...оной июлиин 31-нэй тог- ...й гараһаар эгсэ табан жэл ...һ. Үнгэрһэн энэ үе соо оро- ...най городууд болон тосхо- ...та 328 миллион дүрбэлжэн ... талмайтай байрын гэрнүүд ...гү, али 9 миллион шахуу ...ира баригдаа. Тиигэжэ го- ...од болон хүдэлмэрилэгшэдэй ...нуудта байрын гэрнүүдэй ... 40 процентээр дээшэлээ. ...онһоо хойшонхи үе соо Со- ... Союз мянган хүн бүхэндэ ...ын гэр барилгаар дэлхэй ...тагадахи һүүри бүхөөр эзэл- ...дана.

...олоон жэлэй түсэбөөр 1959— ... онуудта хамта дээрээ ...—660 миллион дүрбэлжэн ... талмайтай байрын гэрнүүд ...лхаар хараалагданхай. Гэр ..., мүн промышленна объект- ...ые барилгаар манайшье рес- ...икын барилгашад коммунизм ...улгын нангин хэрэгтэ өөһэ- ...ээ хубитые оруулалсажа .... Буряадай совнархозой ба- ...ын управлениин трестнүү- ...хүдэлмэрилэгшэд долоон жэ- ...дүрбэдэхи жэлдэ абаһан со- ...е уялгаяа заатагүй дүүргэ- ...түлөө шангаар тэмсэнэ.

...сахан Улаан-Үдэ городто ... болоо һаа, шэнэ гудамжа- ...н 4—5 дабхар гэрнүүд хаяа ... жэрылдэнэ. Промышленна ...барилганууд республика до- ...й олоор эрхилэгдэжэ, инду- ...льна түрүү арга үргэнөөр ...гдэнэ. Сэлэнгын целлю- ...картонно комбинадай ба- ... фундаментгүйгөөр түү- ...онно тулга дээрэ корпусууд ...на. Түрүү барилгашадай ...нууд ажахын тоосоо хэ- ..., ажалайнгаа бүтээсые ... дээшэлүүлнэ.

...огэй барилга эрхилхэ «Бу- ...линстрой» гэжэ трест һүү- ... үедэ байгуулагданхай. Энэ ...ын барилгашад колхоз, сов- ...дай малай байрануудые, хү- ...й ажалшадай ажаһууха гэр-

нүүдые барина. Тус трестын хүдэлмэришэд ажаллажа эхилһээр һаянайшье һаа, барилгашадай һайндэрые ажалай бага бэшэ амжалтаар угтаба. Жэлэй эхинһээ хойшо үнеэдэй 5 байра, хонидой 4, тугалай 3 байра, 1760 дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра ашаглалгада оруулаа. Яруунын, Баргажанай аймагуудтахи барилгын управленинүүд хоёрдохи кварталда һайнаар хүдэлмэрилжэ, даалгабаринуудаа улүүлэн дүүргээ. Барилгын Яруунын управлениин модошо дархан Николай Скрыгин, Баргажанай управлениин хүдэлмэришэн Михаил Плеханов, Сэлэнгын комбинадай модошо дархан Доржи Золтуев болон бусад оролдосотой ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

Барилгашадай заншалта һайндэртэ республикынгаа барилгын организацинуудай туйлаһан амжалтануудые тэмдэглэхэ зуураа, ажал хэрэгтэнь байһан ехэхэн дутагдалнуудые хэлэнгүй гарахын аргагүй. Барилгын олонхи организацинуудта түрүү барилгашадай хүдэлмэриин дүй дүршэл халан абаха талаар эмхидхэлэй хүдэлмэри тон муугаар табигданхай.

«Бурстрой» трестын нүхэр Братчиковай бригада хүдэлмэреэ комплексно аргаар эмхидхэжэ, ажахын тоосоо хэрэглэһэн байна. Тиигэжэ ажалай бүтээсые ехээр дээшэлүүлхэ, барилгын үные хямдаруулха аргатай болонхой. Тус бригадын баян дүй дүршэл мүнөө болотор бүгэдын шадабари болгогдоногүй. Илангаяа совнархозой 1-дэхи, 154-дэхи трестнүүдтэ техникэ бүтээсэ багатайгаар ашаглагдана, ажалай журам һула. Эдэ шалтагаанууд дээрэһээ промышленна олохон барилганууд хараалагдаһан саг болзор соогоо ашаглалгада үгтэнэгүй.

Мүн «Бурятцелинстрой» трестын аймагуудтахи барилгын управленинүүдэй хүдэлмэридэ ехэ дутагдал бии гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Барилгын материал зөөхэ, бригадануудые аккордно түлөөһэндэ оруулха талаар бии байһан арга боломжонууд хүсэд хэрэглэгдэнэгүй. Эдэ мэтын дутагдалнууд дээрэһээ барилгань үнэтэй болоно.

Барилгын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд нэн түрүүн ажалай эмхидхэлые саашадаа бүри һайжаруулжа, долоон жэлэй дүрбэдэхи жэлэй даалгабариие заатагүй дүүргэхэ уялгатай. Партийна, профсоюзай организацинууд барилгашадай дунда социалис мүрысөөнэй эршые үргэдхэжэ, абаһан уялгаяа саг болзор соонь дүүргэхын түлөө тэмсэл улам шангадхаха уялгатай.

СОВЕТ ЭРДЭМ УХААНАЙ ҮШӨӨ НЭГЭ ТУЙЛАЛТА

ТАСС-ай мэдээсэл

Замбуулинай «Восток-3» гэжэ онгосо 1962 оной августын 11-дэ Москвагай сагаар 11 час 30 минутада Советскэ Союзда табигдажа, Газарые тойрон дабшаха замда гаргагдаба. «Восток-3» онгосые Советскэ Союзай эрхэтэн майор нүхэр Андриян Григорьевич Николаев жолоодоно.

Ниидэлгэ иимэ зорилготой:

— замбуулинай дайда соогуур ниидэлгын хүнэй бэедэ ямараар нүлөөлдэг тухай нэмэлтэ мэдээнүүдые абаха;

— газарай татасаһаа гаража, дэгдэн хөөрэжэ ябахадаа хүнэй хэр зэргээр ажаллажа шадаха байһые шэнжэлхэ;

— замбуулинай дайда соогуур ниидэжэ ябахадаа, хүнэй зүгһөө тодорхой шэнжэлэлгэ хэхэ;

— замбуулинай онгосын оньһото түхеэрэлгэнүүдые, хэлхеэ холбооной хэрэгсэлнүүдые, жолоодолгые болон газарта буулгые саашадань нарижуулан һайжаруулха.

«Восток-3» гэжэ онгосо-одон урид хараалагдаһанда дүтэрхы замда гаргагдаа. Даб дээрэхи мэдээнэй ёһоор онгосо-одон 88,5 минутын турша соо Газарые тойрожо, тэрэнэй нюрууһаа эгээн дүтэнь (перигей) 183 километртэ, эгээн холонь (апогей) 251 километртэ, экваторһаа 65 градус тухай һөөлжүүгээр ниидэнэ.

Замбуулинай «Восток-3» гэжэ онгостой хоёр талын саг үргэлжын радио холбоон байгуулагданхай.

Лётчик-космонавт нүхэр Николаевай мэдээсэлнүүдэй, тэрэшэлэн телеметрическэ болон телевизионно оньһо түхеэрэлгэнүүдээр абтаһан бодото мэдээнүүдэй ёһоор, онгосые замда гаргаха, Газарай татасаһаа мултаржа дэгдэн хөөрэхэ үедэ тэрэ ядалдаагүй. Нүхэр Николаев соггой солбон зангаараа.

Лётчик-космонавт нүхэр Николаев 20,006 болон 143,625 мегагерцын частота дээрэ дамжуулгануудаа хэнэ. Тэрэшэлэн 19,995 мегагерцын частота дээрэ хүдэлдэг «Сигнал» гэжэ передатчик онгосо дээрэ тодхогдонхой.

Замбуулинай онгосо дээрэ тодхогдоһон бүхы оньһото түхеэрэлгэнүүд гэмгүй һайнаар хүдэлнэ. Саашанхи ниидэлгэ тухай мэдээсэлнүүд Советскэ Союзай бүхы радиостанцинуудаар дамжуулагдадаг байха.

* * *

Лётчик-космонавт майор Андриян Григорьевич Николаев Советскэ Союзай газар дээрэ ниидэжэ ябахадаа, Москвагай сагаар 11 час 45 минутада «Восток-3» гэжэ онгосо-одон дээрэһээ иигэжэ мэдээсээ: «Гэмгүй һайн ябанаб, онгосо дээрэхи бүхы юумэн хэбээрээ. Сонхоор Газар эли тодоор харагдана.

Космонавт НИКОЛАЕВ».

Фоторепортаж

ҮРГЭЛЖЭДӨӨ ОНЬҺОТО МАШИНЫН ХҮСӨӨР

Үдэрэй аяма халуунай эхилжэ байхада, хүдөө ажахын институдай һуралсал-туршалгын ажахын хоёрдохи отделениин тракторно-таряан ажалай бригадын бригадиртай уулзаад, тэргэдэнь һуужа, үбһэшэдтэ хүрэхөөр зорибобди.

— Зай Александр Федотович, үбһэ тэжээлээ хэр бэлэдхэжэ байнабта?

— Бага зэргэ бэлэдхэжэл байнабди даа, — гээд, нүхэр Кузнецов морёо дугшуулна.

— Мүнөө хэды һүри бодхоогообта?

— Хура бороогүй хуурай, наратай сэлмэг сагые һамбаашалан, зуугаад һүри бодхоогообди. Теэд үбһэ хуряалгаяа улам хурдадхажа байнабди. Таряа хадажа эхилхэ саг газаа орoo. Оролдоогүй һаамнай болёо гээшэ,—гэнэ.

— Үбһэшэдэй хэдэн звено хүдэлнэб, хэниинь түрүүлнэб?

— Гурбан звено. Бүхыдөө 75 хүн. Тэдэмнай булта ажалаа оньһон машинын хүсөөр бүтээдэг. Мүнөө Константин Сидорович Загузинай звено бүтээсэ ехэтэй ажалаараа шалгарна,— гэжэ бригадир хэлэбэ.

Хөөрэлдэһөөр Щадринскэе гэжэ нютагта хүрэхэдөө, Александр Федотович тэргэһээ буугаад, дүтэлжэ ерэһэн хүн тээшэ харан:

— Танилсагты, манай түрүү звеное даагша нүхэр Загузин гээшэл даа!

— Ажал хүдэлмэритнай хэр ябанаб?—гэжэ абаһаар асуубабди.

— Бараг һайн. Мүнөө дээрээ 40 гаран һүри үбһэтэй болообди. Ногооной ургаса һайн. Тэнгэри сэлмэг. Үдэр һүниешье мэдэхэеэ болинхой шахуу хүдэлэгдэнэ. Һахалаашье абаха сүлөө олдоногүйл,—гээд, Константин Сидорович энеэбхилнэ.

Ажалша хүнүүд энэ звенодо олон. Хэниинь хэн гэшэгүй, булта эбтэй этэй, габшагай шумууһан хүдэлдэг зон. Жэшээлхэдэ, сомоо нюруулагша Павел Калаганский, машинаар үбһэ һурилдэг тракторист Валерий Гончаров, тармаһан үбһэ машинаар суглуулдаг, зөөдэг Николай Кузнецов болон бусадай нэрые дурдангүй үнгэржэ болохо аал?!

— Бидэ ганса машина техникэдэ найдаад, ондоо хүсэ хэрэглэнгүй байдаг бэшэбди. Зарим газарта үбһэ сабшаха, тармахада, мүн бухал татахада мори унаашье аргагүй хэрэгтэй болодог юм. Эдэ хүдэлмэридэ манай эхэнэрнүүд, һурагшанар ехэхэн туһа хүргэнэ. Тэдээн cooһoo Антонида Гавриловна Загузина, Мария Ксенофонтовна Зубакина болон бусад шалгарһаар үнинэй.

Нүхэр Загузинай звеногой ажалтайнь танилсаад, Романовка нютагта үбһэ сабшажа байһан Петр Михайлович Калаганскиин хүтэлбэрилдэг залуушуулай звенодо хүрэжэ ябахадамнай, хаал шугын сала тээ «ДТ-20» трактор сенокосилка шэрээд, үндэр ногоон cooһoo халта харагдажа ябаба.

Ойронь хүрөөд:

—Таниие ой модон шэнги үндэр ногоон соо абаһаар обёорхонь бэрхэ юм ха,—гэжэ шоглобобди.

— Маниие хүхэ ногоондо булуулшоод байна гэжэ бү һанагты, бидэшни энэ хүри улаан «хүлэгөөрөө» үдэрэй 7—8 гектар ногоо унагаагаад лэ байдагбди,—гээд тракторист Александр Поталицын, косилкын машинист, хүдөө ажахын институдай агрономическа факультедэй III курсын студент Вахрушев тээшээ хаража, ехэл хүхюутэйгээр зугаална.

Газаа боро хараан болоод, Гүрэльбын үбһэшэдэй габшагай ажалай нэгэ үдэр дүүрэв.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Тракторист А. А. Поталицын машинист Вахрушев хоёр үбһэ ногоо унагаажа ябана. 2. Нүхэр Рангин үбһэ тармана. 3. Тракторист Н. А. Кузнецов үбһэ нагшуургадажа ябана. 4. Тракторист В. Гончаров һурилжэ байна. Сомоо нюруулагша П. Н. Калаганский. Наада таладань звеньевой К. С. Загузин.

А. МАНТАЕВ.

Ивалга.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМДЭ

СЕЛЬСКЭ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭ ЭЛИДХЭБЭ

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум Бэшүүрэй аймагай Бага-Куналейн сельсоведэй түрүүлэгшэ нүхэр Марковагай тоосоо шагнаба. Эндэхи Совет, тэрэнэй гүйсэдхэхэ комитет КПСС-эй XXII съездын тогтоолые хүтэлбэри болгон, олонитые эмхидхэхэ арга боломжоёо шадамараар хэрэглэжэ, нютагтаа ажахын, соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри яhала барагаар ябуулна гэжэ Президиум тэмдэглээ.

Сельсоведэй гүйсэдхэхэ комитет үнгэрhэн 1961 онойнгоо бюджедые олзынь талаар 121 процент, гаргашын талаар 113 процент дүүргээ. Доторой татарнин мүнгэ сүм суглуулhан, зүб мүрөөр гаргашалhан байна. Энэ жэлэйшье бюджет амжалтатайгаар дүүргэжэ байнхай.

Үнгэрөөшэ hуралсалай жэлдэ hургуулиин наhанай хүүгэд булта hураа, тэдэнэй 94,5 процентнь хангалтатай hайн сэгнэлтэнүүдые абаа. Хүдөө тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгохын хойноhоо сельсовет горьтойхон хүдэлмэри хээ. Һүүлэй гурбан жэлэй туршада 247 гэр шэнээр баригдаhан, 565 гэр заhагдаhан, соёлой байшангай, хүүгэдэй гэрэй, эхин hургуулиин шэнэ барилганууд хэгдэhэн, хоёр магазин, нэгэ гостиница, хоёр культбаза бодхоогдоhон байха юм. Мүнөө 200 hууритай хүүгэдэй комбинат, колхозой амаралтын гэр, участково больница баригдана. Энэ жэлдэ тосхонуудай айлнууд газаагуураа 350 палисадниигтай болоhон, 3 мянган модо hуулгаhан байна. Бухы үйлсэнүүдэй харгыда хайр элhэ адхажа, кювет малтажа, зам hайжаруулха хэрэгтэ ажалшад эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Май hарада болоhон сесси дээрээ нютагай депутадууд Бага Куналей тосхоноо гурбан жэлэй туршада городой түхэлэй hуурин болгохо гэжэ тогтоогоо. Тиихэдээ бухы үйлсэнүүдээ асфальтаар хушаха, тротуар хэхэ, хүүргэнүүдые бариха, айлнуудай хашаа хорёо шэнэлүүлхэ, hэльбүүлхэ гэжэ хараалагдаа.

Тогтоогдомол болзор соо сельскэ Соведэй сесси, гүйсэдкомой заседани зарлагдажа ажахын болон соёл гэгээрэлэй асуудалнууд табигдадаг, тэдэнние зүбшэн хэлсэлгэдэ депутадууд, эдэбхитэд, саг үргэлжын комиссинууд халуунаар хабаадалсадаг юм.

Бухы депутадууд өөhэдынгөө hунгагшадтай нягта барисаатай байдаг, тэдэнэрэйнгээ дунда эмхидхэлэй горьтойхон хүдэлмэри ябуулдаг, саг болзор соогоо тоосодог юм. Жэшээнь, нёдондо бүхы 27 депутадууд hунгагшадайнгаа урда элидхэhэн, энэ оной түрүүшын хахадта 22 депутат hунгагшадтаяа уулзаад байна. Депутадууд сесси бүхэнэй тогтоол шиидхэбэрине округойхидтоо дуулгадаг, ойлгуулжа үгэдэг, дүүргэлтыень эмхидхэдэг заншалтай. Тэдэнэрэй олонхинь ажалай түрүүшүүл, дүрбэниинь — коммунис ажалай ударнигууд.

Бага-Куналейн сельскэ Соведэй саг үргэлжын комиссинууд бултадаа эдэбхитэй. Тэдэнэр хүдэлмэреэ түсэбэй ёhоор ябуулдаг, али нэгэн гээгдэлтэй участогые шалгаха, дутагдалнуудыень усадхаха хэрэгтэ ажалшадые олоор хабаадуулдаг, сесси дээрэ, гүйсэдкомой заседанида элидхэл хэдэг, тогтоолыень бэелүүлэлсэдэг байна. Жэшээнь, соёл гэгээрэлэй болон гэр hуудалай комисси (түрүүлэгшэнь — дунда hургуулиин багша Л. Н. Фокина) нютагай соёл гэгээрэлэй, хүүгэдэй, эмнэлгын эмхи зургаануудай, лекционно пропагандын, уран hайханай кружогой хүдэлмэрине, худалдаа наймаанай хэрэгые ходо шалгажа байдаг юм. Эдэнэй ажал хэрэгынь ямараар ябуулагдажа байнаб, юун дутанаб, ямар туhаламжа хэрэгтэйб гэхэ мэтые тус комисси ходо мэдэдэг, саг сооhь зохистой хэмжээ абадаг. Соёлой байшанда үнгэргэгдэдэг hонирхолтой лекцинүүд, хөөрэлдөөнүүд, аман үгын журналнууд, уран hайханай концертнүүд Бага-Куналей тосхондо суурхадаг болонхой. Лекторнууд, наада табигшад мүн полевой стан, фермэнүүдтэ гаража, ажалшадай амаралта хүхюунээр хангадагынь бүринье hайшаалтай. Урдань кинодо орогшодые хянадаг тусхай контролёр комиссии үүсхэлээр болюулагдаад, киногой билет колхозниигуудай гэртэнь асаржа худалдадаг гурим тогтоогдоо.

Соведэй дэбисхэр дээрэхи бүхы тосхонууд радиотой болоо. Айл бүхэн 2—3 хэhэг газетэ, журнал захиhхай юм.

Саг үргэлжын комиссинуудта түшэглэжэ хүдэлхэhөө гадна, Бага-Куналейн сельсовет олонитын hайндуранай бусад эмхинүүдые шадамараар хэрэглэдэг гэбэл, эхэнэрнүүдэй, пенсионернүүдэй соведүүд, нүхэдэй хоёр сүүд, арадай хоёр дружина, үйлсын 27 комитет, hургуулинуудай дэргэдэхи түрэлхидэй Соведүүд эмхидхэгдэнхэй. Тосхоной эрхэтэнэй суглаагаар hайшаагдаад, сельскэ Соведэй сесси дээрэ нинтын 9 инспектор баталагданхай. Тэдэнэр магазинуудай, хүдөө ажахын хүдэлмэриин шанарые ходо хинан шалгажа байха үүргэтэй.

Нүхэдэй сүүдэй, дружинын болон бусад нинтын эмхинүүдэй hайнаар хүдэлhэнэй ашаар тосхонуудта гурим журамтай болонхой. Мүнөө hогтуу хүнэй үйлсэдэ харагдахань, элдэб хулигаан аашa гаргахань хомор. 1962 он соо сельсоведэй харьяата hуурин газарнуудта нэгэшье гэмтэ ябадал гараагүй. Олондо туhатай ажал хэдэггүй байhан 37 хүн үнгэрэгшэ жэлэй май hарада ажалшадай суглаан дээрэ шүүмжэлүүлhэнэй hүүлээр олонхинь колхоздо ороод, нүгөөдүүлынь ондоо үйлэдбэридэ ажалладаг болоо.

Тус сельсовет эндэхи «Победа» колхозтой нягта холбоотой. Өөhэдынгөө депутадууд, эдэбхитэдэй хүсөөр колхозниигуудай дунда социалис мүрысөө эмхидхэдэг, hү, мяха, орооhо талха элбэгээр абаха хэрэгтэ бүхы ажалшадые элсүүлхэ гэжэ оролдодог. Коммунис ажалай коллективэй хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүрэмөөр ажаллаха гэhэн зорилгоёо бэелүүлгэдэнь сельсовет саашадаашье тус колхоздо туhалха ёhотой. Тиихэдээ колхозойнгоо доторой арга боломжо дүүрэнээр ашаглаха, илангаяа hү, нооhо бүри ехээр абадаг болохо, гүрэндэ продуктнуудые худалдаха жэлэй түсэбые колхоздоо дүүргүүлхын хойноhоо оролдохо болоно. Оньhон арга үргэнөөр нэбтэрүүлжэ колхозниигуудай ажалые хүнгэдхэхэ, хүдөө ажахын продуктнуудые хямда аад, элбэгээр абалгада онсо анхаралтайгаар хандаха ёhотой гэжэ Бага-Куналейн сельсоведтэ Президиум дуралхаа. Хүдэлмэриингөө дүршэл улам арьбадхан, саашадаа бүри амжалтатайгаар хүдэлжэ, арад зоноймгоо ажаhуудалай, соёл гэгээрэлэй хэмжээе дээшэлүүлхэ, социалис хуули ёhо нарнаар сахиха хүндэтэ уялгаяа дүүргэдэг байха аргатай гэжэ тэмдэглэгдээ.

АЖАЛШАДАЙ ХЭРЭГЛЭМЖЭДЭ АНХАРАЛТАЙГААР ХАНДАХА

★

С. ВЛАСОВ,
БурАССР-эй нютагай промышленностиин министр

★ ★

Һүүлэй хэдэн жэлэй туршада манай парти, правительство арадайнгаа ажахын хүтэлбэрилгые hайжаруулха талаар тон шухала хэмжээнүүдые абаhан байна. 1958 ондо промышленность болон барилгые хүтэлбэрилхэ совнархозуудай байгуулагдахада, ажалшадай депутадуудай соведүүдтэ мэдэлтэй нютагай промышленностиин үмэнэ ажалшадай эрилтые hайнаар хангаха талаар шэнэ эрилтэ табигдаhан байгаа.

Буряадай АССР-эй нютагай промышленностиин министерство 1961 ондо шэнэлэн хубилгагдажа, предприятинуудайнь тоо урдынхиhаа hураггүй олошоржо, үйлэдбэриинь хэмжээн нилээд дээшэлээ. Мүнөө хүдэлжэ байhан 32 предприятиинь тоодо хилээмэнэй 6, пивын 3, овощой 2 заводууд, кондитерскэ 2 фабрика, оёдолой, мебельнэ фабриканууд, шэгнүүр заhабарилгын завод, 4 леспромхоз болон бусад предприятинууд оролсоно. Ингэжэ министерствымнай мэдэлдэ аяар 16 ондоо hалбариин, тус бүридөө өөhэдын технологитой предприятинууд бии.

Һүүлэй дүрбэн жэлэй туршада республикымнай нютагай промышленностиин министерство ажалшадай үргэн хэрэглэлэй эд бараа, эдеэ хоолой зүйлнүүдые элбэгээр, hайн шанартайгаар гаргадаг болохо талаар бага бэшэ хүдэлмэри хэhэн байна. Үнгэрhэн 1961 ондо үйлэдбэрилэгдэhэн продукциин хэмжээе 1958 онойхитой жэшэбэл, 146,5 процент болоо гэхэ гү, али жэл соо дунда зэргээр 11,5 процентээр дээшэлhэн байха юм. Ингэжэ промышленностиин бүхэсоюзна ургалтаhаа балайшье ехээр гээгдээгүйбди гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Энэ үе соо 1958 онойхиhоо овощой консервэ гаргалга 278,3 модо хюрөөдэлгэ—183,2, мебель бүтээлгэ 228,7 процент хүрэтэр дээшэлээ.

Министерствымнай предприяти бүхэнэй хүдэлмэришэд үйлэдбэрилдэг продуктынгаа ассортиментые үргэдхэхын түлөө саг үргэлжэ оролдоно. Тиигэжэ кондитерскэ фабриkануудта «Золотой ключик», «Тузик», «Забава» гэжэ нэрэтэй конфетэ, хэдэн сортын торт хэгдэнэ. Мүн «Саяны» гэжэ хүйтэн унда, бархатна пивэ, амhарта хэдэг хэдэн ондоо түхэлтэй сервант, бусад хэрэгсэлнүүд бүтээн гаргагдадаг болоо.

Ажалшадай хэрэглэмжые гүйсэд дүүрэнээр хангахын тула нэн түрүүн үйлэдбэриин хэдэ хэдэн предприятинуудые барижа түргөөр ашаглалгада оруулха хэрэгтэй байгаа. Тиигэжэ Аршан курортын дэргэдэ минеральна уhа шэлдэ эюулхэ завод, Улаан-Үдэдэ хүйтэн унда гаргаха завод, Үнэгэтэйн плодоовощно заводой дэргэдэ консервын цех гэхэ мэтэнүүдые барилан байнабди. Гадна үйлэдбэриин 2 мянгаhаа дээшэ элдэб түхеэрэлгэ шэнээр тодхогдоhон, поточно 20 линии шэнэлэн хубилгагдаhан ба үшөө 18 шэнэ линии нэмэжэ тодхогдоhон байха юм.

Үйлэдбэри дээрэ техническэ дэбжэлтэ туйлахын түлөө бүгэдэ арадай тэмсэлдэ хабаадалсажа, нимэнүүд хүдэлмэри хэгдэбэшье, республикынгаа ажалшадые үргэн хэрэглэлэй эд бараагаар гүйсэд хангажа үшөөл шадаагүйбди. Хүнэй дура татамаар гоё hайхан үнгэтэй, эрхим hайн шанартай олон зүйлэй эд бараа багаар гарганабди.

Ямар түрэлэй эд бараагаар ажалшадайнгаа эрилтые гүйсэд хангадаг болообибди гэжэ хараха болоо hаа, хилээмэ, бүүлхэнүүд, макоронно зүйл, минеральна уhан, хюрөөдэмэл модон, карамель гэжэ конфетэ, hургуулиин партанууд, бусад хэрэгсэл яhала элбэгээр наймаалагдана. Тиихэдэ овощоор хэгдэhэн консервэ, пивэ, кондитерскэ зүйлнүүд, мебель, элдэб жэмэсэй шүүhэн, хуурай крахмал гэхэ мэтэ эд хэрэгсэлнүүдээр ажалшадай эрилтэ гүйсэд хангагдаагүй байна. Юуб гэхэдэ, Министерствымнай предприятинууд эдэ хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилгэдөө элдэб олон бэрхэшээлнүүдтэй ушарна. Жэшээнь овощой консервээр ажалшадаймнай эрилтэ оройдоо 30—35 процент, пивээр -30 процент хангагдана. Ямар шалтагаан дээрэhээ нимэ бэрхэшээлтэ байдал тохёолдооб гэхэдэ, зарим предприятинуудаймнай үйлэдбэриин бааза тон ядуу байдалтай. Үнэгэтэйн плодоовощно завод үгэрсын, помидорой консервэнүүдые элбэгээр гаргаха аргатай аад, огородой эдэ эдеэгээр дуталдана. Тиимэhээ тус заводой продукциин ассортимент щи, борщ, рассольник гэхэ мэтын консервэнүүдээр хизаарлагдана. Тэрэшэлэн пивын заводуудай үйлэдбэриин хүсэнэй бага дээрэhээ пивэ шаналгын хэмжээн нэгэл хэмдээ байhаар. Зунай сагта пивэ шаналгые үбэлэй үеынхиhээ 3—4 дахин дээшэлүүлхэ хэрэгтэй байгаа. Теэд нимэ аргын үгы дээрэhээ шанагдаhан пивээ хүрэхэ зэргээрэнь хубаарилха баатай бологдоно.

Министерствымнай предприятинуудай үшөө үйлэдбэрилдэггүй эрэшүүлэй, эхэнэрнүүдэй гадар хубсаhан, ухибүүдэй хубсаhан, дрожжи, гэрэл, хубсаhа угаадаг машина, хүгжэмэй инструмент гэхэ мэтэнүүдээр ажалшадай эрилтэ тон багаар хангагдана. Үргэн хэрэглэлэй нимэ эд бараануудые үйлэдбэрилхэ асуудал гансахан манай министерствын предприятинуудта бэшэ, мүн Буряадай совнархозой промышленностьтай хамта шиидхэгдэхэ ёhотой.

Нютагай промышленностиин министерствын бодото байдалые иигэжэ тодорхойлоод байхада ажалшадай хэрэглэмжые гүйсэд хангахын тула хэхэ ёhотой хүдэлмэринь захагүй ехэ байна. Урдаа табигдаhан зорилгонуудые бэелүүлхын тула хамагай түрүүн бии байhан предприятинуудайнгаа үйлэдбэриин хүсые үргэдхэхэ, шэнэ предприятинуудай барилга үргэнөөр эрхилхэ ушартай болонобди. Энэ талаар hүүлэй үедэ яhала ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Байгша оной май hарада Закаменск городто жэл соо 160 мянган декалитр пивэ гаргаха хүсэтэй завод ашаглалгада үгтөө. Тэрэшэлэн Хяагтын пивын заводой үйлэдбэри үргэдхэгдэжэ, жэл соо 270 мянган декалитр пивэ гаргадаг болохонь. Мүн Улаан-Үдын заводто бүхы түхеэрэлгэнүүдыень шэнэдхэн хубилгаха талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Тэрэнэй ашаар тус завод жэл соо миллион декалитр пивэ гаргадаг болохо юм.

Овощой консервэнүүдые элбэг ехээр гаргадаг болохо зорилгоор Түнхэнэй аймагтахи овощной заводой дэргэдэ консервнэ цех баригдажа эхилээ. Тэрэ цехэй ашаглалгада үгтөөд байхада жэл соо овощой нэгэ миллион банка консервэ, сүүдхэ соо 25 тонно хартаабха крахмал болгогдохо юм.

Республикымнай ниислэл хото—Улаан-Үдэдэ нютагай промышленностиин олохон предприятинуудай үйлэдбэридэ ехэхэн хубилалта хэгдэхээр хараалагдана. 1962—1963 онуудай туршада мебельнэ фабрикын дэргэдэ хоёр шэнэ цех баригдажа, жэл соо 3 хахад миллион түхэригэй элдэб мебель бүтээн гаргаха арга олгохо байна. Гадна тус предприятида үйлэдбэриин түрүү арга, шэнэ технологи хэрэглэгдэн, шэнэ түхэлэй мебель бүтээгдэдэг болохонь. Оёдолой фабрикын дэргэдэ шэнэ корпус баригдажа эхилээ. Тэрэнэй ашаглалгада үгтэхэлөөр оёдолшодынь гурбан халаанай хүдэлмэриhөө хоёр халаанда орожо, продукци үйлэдбэрилгэеэ 30—40 процентээр дээшэлүүлхэ байна.

Хүн зоноор олон хүдэлмэришэнэй тосхонуудта нютагай промышленностиин предприятинууд байгуулагдахаар хараалагданхай. Кабанскын аймагта баригдажа байhан целлюлозно-картонно комбинадай хүдэлмэришэдэй ажаhуудаг Селенгинск тосхондо хилээмэ баридаг ехэ заводой барилга ерэхэ жэлдэ эхилхэнь. Кабанскын, Прибайкальска аймагуудай ажалшадые хангаха пивын завод Кабанск дээрэ баригдахаар түсэблэгдэбэ.

Нютагай промышленностиин министерствын предприятинуудай хүдэлмэришэд түүхэтэ долоон жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө дэлгэрhэн бүгэдэ арадай тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсан, республикынгаа ажалшадай хэрэглэмжые гүйсэдөөр хангахын түлөө бухы хүсөөрөө оролдохо байна.

УЛААН-ҮДЭ. Ленинэй орденто оперо, баледэй театрай дэргэдэхи сэсэрлиг. И. ДЕНИСОВЭЙ фото.

БУРЯАД ҮНЭН

2-дохи нюур

1962 оной августын 12

Түрэл орон дотормнай

УКРАИНА ТАРЯА ХАДАЛГАЯА ДҮҮРГЭХЭНЬ

КИЕВ. (ТАСС). Украинада орооhото бүхы тарянай (кукурузаhаа бэшээр) дүрбэнэй гурбан хубинь—8,6 миллион гектар хуряагдаад байна. Лафетнэ жаткын болон комбайнын мянгаад жолоошод таряа хуряалгые богони хугасаанда үнгэргэхын түлөө мүрысэн, үдэр бүри 30—40 гаран гектарай ургаса сабшажа сохило. Таряа ургуулагшад мүн гороохой плантацинууд дээрэ эршэмтэйгээр ажаллажа, 1.260 мянган га газарай ургаса хуряагаад байна. Энэнь гороохой бүхы тарилгын 90 гаран процент болоно. Энэ ургамалай хуряалгые Украинын долоон областьнуудай колхоз, совхозууд сүм дүүргээ.

70 МИЛЛИОН ПҮҮД

ОРЕНБУРГ. (ТАСС). Мүнөө үедэ энэ областьда бороотой байна. Теэд хэды шииггэй байбашье hаань, поли дээрэ ажаллагшад талханай түлөө үсэд шангаар хүдэлмэрилнэ. Августын 5-да тус область дотор 70 миллион 800 мянган пүүд тарян гүрэнэй жасада тушаагдаад байна. Һүүлэй табан хоногой турша дотор 600 шахуу мянга га ороохото тарян сабшагдаад, 100 мянган гектар эртын, августын паар хахалагдаад, 2 мянган га намарай тарилга хэгдээд байна.

КРАСНОЯРСКА ХИЗААР Енисейн уhан замшад энэ жэлэй навигациин үедэ нёдондонойхидо орходоо 1.800 мянган тонно ехэ ашаа шэрэхэ юм. Зураг дээрэ: Красноярскын портдо.

ТАСС-ай фотохронико.

УРИН ДУЛААХАНААР ХАНДА...

Саянай совхозой партийна комитет (секретарь Ц. Ш. Бальбаров) ажалшадай дунда партийно-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна.

Июнь hарада совхозой партком партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай, агитколлективүүдэй хүтэлбэрилэгшэд болон агитаторнуудай семинар үнгэргөө hэн. Тэрээн дээрэ КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй хүдөө ажалшадта хандаhан Хандалга, ажахын зорилгонууд тухай асуудалнуудаар семинарта хабаадагшадта hайн туhаламжа, зүбшэлнүүд үгтөө.

Семинарай hүүлээр совхозой ажалшадай дунда 30 гаран агитаторнууд парти, правительствын Хандалга, адуу малай тэжээл бэлдэлгэ, таряа хуряалгые түргэдхэхэ тухай ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулжа эхилээ бэлэй. Энэнь хадаа ажалай амжалта туйлаха хэрэгтэ зүйтэй туhаламжа болоно. Жэшээнь, совхозой нэгэдэхи отделенидэ (парторганизациин секретарь Г. М. Сыренов) партийна эмхидхэлэй хүдэлмэри угаа hайнаар ябуулагдана. Агитаторнууд багшанар Л. Р. Харлова, С. И. Гармаева, Л. Д. Батомункоева, фермые даагша С. Т. Зайганов гэгшэд даалгабарита участогуудаараа хододоо ябажа, ажалшан бүхэнтэй уулзажа, амжалтада эрмэлзэhэн зоригые улам бадаруулжа, аймаг болон республика, түрэл орон болон хилын саанахи шэнэ, hонин юумэ хөөрэжэ үгэдэг заншалтай. Энээнэй үрэ дүн ехэ.

Мүнөө жэл Саянай совхоз нилээдгүй амжалта туйлаа. Жэлэй түрүүшын ха... хозой малшад 2631 ... мяха абаа. Энэнь нё... хиhоо нилээд ехэ. ... абалга нёдондонойхи... центнерээр дээшэлээ... үндэгөөр совхозоорхи... жэлэй түсэб дүүргэh...

Замай залууршад ... даршаhан hаалиша... коммунистка Нина ... долоо hарын туршада ... лограмм hү үнеэн ... hаагаа. 19 үнеэнhээ ... hааhан hүн 24 тонно... болохо.

Мүн совхоз дотор ... механизатор, партии... Д. Д. Лопсоновой хү... дэг Харбяангуудай т... таряан ажалай бриг... мээр хүдэлнэ. Бригад... хэр Лопсонов өөрөө ... байжа, бригадынгаа ... совхозойнгоо ажалай ... нууд тухай ойлгуулам... дэлмэри hайнаар ябу... Малдаа элбэг хүрэхэ ... бэлдэхэ гэhэн уряае ... ойлгожо, энэ бригады... рузашан Павел Аюш... гектарта кукуруза эр... нартайгаар тарижа, х... жа шадаа. Тэрээнhээ ... «хатан кукуруза» ур... hаа үлэмжэ hайнаар ... байна.

Үбhэ хуряалгын ү... хозой партком звено ... агитаторнуудые томил... гууламжын хүдэлмэр... нөөр ябуулна. Жэмhэ... дөөгэй библиотекые ... нүхэр Ларионова үбhэ... шадта hонирхолтой н... тэ асардаг, хөөрэлдө... гэдэг, ажалай ябасые... hан ханын газетэ гар...

Д. Я...

Түнхэн.

Бүгэдэндэ жэшээ харуу...

«Кабанский» совхозой нэгэдэхи ба гурбадахи отделенинүүдэй коммунистнар даалгагдаhан участогуудтаа харюусалгатайгаар хандажа, бүгэдэндэ үльгэр жэшээ харуулан хүдэлнэд. Нэгэдэхи отделениин гахайшан, партиин гэшүүн Екатерина Суворова үнгэрэгшэ жэлдэ эхэ гахай бүриhөө 13 поршоонхо абаад, гүйгөөр тэнжээhэн юм. ...мунист Григорий Кор... шахан таргалуулагда... hан гахайнууд ш... сүүдхын 800—850 г... нэмэнэ. Мүнөө тэрэн... гаран толгой гахай ... тушаагдаа.

Гурбадахи отделен... мунистнар нүхэд ... Безродных, Гусев, ... болон бусад мал ажа... хүдэлхэ зуураа, ... өөhэдөө hайнаар хүд... шэ, сугтаа хүдэлжэ ... нүхэдэйнгөө дунда ой... жын хүдэлмэри ябуу... дэнээ ажалай ам... зорюулнад.

Б. С...

Шэнэ хүни... хүмүүжүүлхын ...

Улаан-Үдын Октябрьск... ажалшад партиингаа XXII... хараалагдаhан туйлай ех... нуудые хэрэг дээрэнь ... тула эсэшэ сусашагүйгөө... байнад. Тэрэнэй ашаар ... ша оной түрүүшын ха... промышленна продукци ... сэбаа 106,2 процент дүүр... лай бүтээсэ 103,2 проц... гөө. Түсэбhөө гадуур 240... түхэригэй продукци гар... дондо жэлэй тэрэ үеынх... hан продукциинь хэмжэ... центээр дээшэлээ.

Ажалай энэ горьтойхо... нууд миин өөрөө ерээгүй... тэндэхи партийна, профсо... сомолой организацинуудай... дай дунда ябуулhан п... хүмүүжүүлгын болон ... ехэхэн хүдэлмэриин үр... но. Энээн тухай hа... үнгэрhэн КПСС-эй райко... дээрэ тодорхойгоор хэлэ... нумдэ хабаадагшад «... коммунис ёhоор хүмүүж... рэгтэ инженерно-техничи... мэрилэгшэдые, албахаагш... хитэйгээр хабаадуулха ... тийна организацинуудай... нууд» гэhэн КПСС-эй р... ретарь нүхэр Г. А. Ере... хэл зүбшэн хэлсээ.

Элидхэлшэ болон пл... үгэ хэлэhэн мелькомби... тор нүхэр Оглоблин, г... комбинадай директор ... буев, модоной заводой ... женер нүхэр Комлев, ... нэгэдэхи автотранспорт... начальнигай орлогшо н... ной болон бусад ажалш... политическэ, хүмүүжүүл... мэрие зүбөөр эмхидхэхэ... сэ шадалые, абаhан т... нуудаа саг болзортонь ... рэгтэ элсүүлхэ тухай ... дэглэбэд.

Д. ...

Совет арад алишье талаараа хүгжэнги, түгэс хүсэтэй экономико баатарлиг ажалаараа байгуулаа. Бүхы хүн зоной: хүдэлмэришэд, таряашад, интеллигенциин ажана байдалые түргэнөөр hайжаруулха али бүхы арга боломжо мүнөө бии. Капитализмын ямаршье оронойхидо орходоо эгээл эрхим hайн ажаhуудалай байдал Советскэ Союзда бии болгохо гэhэн бүхэдэлхэйн түүхэтэ зорилго КПСС табина.

КПСС-эй ПРОГРАММАҺАА

Коммунизмын ордон бодхоогшод

[А]РГА БОЛОМЖОЁО ЗҮБӨӨР ХЭРЭГЛЭХЭ

...долоон жэлэйнгээ түсэбые ...ь урид дүүргэхын түлөө ...улам үргэдэжэ байһан энэ ...йамнай ажалшад барилга- ...шалта һайндэрые тэмдэг-

...элгэр оронойнай нютаг ...городуудта барилгын хүдэл- ...дөөгүй ехээр эрхилэгдэнэ. ...ын материально-техниче- ...э һуури байгуулхын түлөө ...барилгашадай үүргэ улам ...Гансахан долоон жэлэй тү- ...65 он болотор орон дотор- ...мянган шэнэ предприяти, ...мянган дүрбэлжэн метр ...байрын гэр ашаглалгада ...отой. Энэ тон хүндэтэй, ха- ...ай зорилгые бэелүүлгэдэ ...д тон ехэ үүргэ дүүргэхэ

...республикын арадай ажа- ...өөгдэхэтэй хамта промыш- ...э предприятинууд олоор ...Мүн хуушан предприяти- ...йлэдбэри үргэдхэгдэнэ. До- ...й эхинһээ хойшо капиталь- ...да мүнгэ зөөри һомололго ...тээр дээшэлээ. Энэ үе соо ...нна хори гаран предприяти ...да үгтэнхэй.

...арилгын эхэнхи хубиие ...эй барилга эзэлнэ. Долоон ...һээ 380 мянган дүрбэл- ...талмайтай байрын гэрнүүд ...а үгтөө. Мүн һургуули, ...эмхи зургаануудай, куль- ...уудалай байрын барилгада ...ог мүнгэ зөөри 30 процент ...ээ.

...льна барилгые саашадань ...ха... зорилгонууд тухай» ...ЦК-гай, СССР-эй Министр- ...дэй бэшэг соо табигдаһан ...ые бэелүүлэн, республи- ...рилгын организацинууд бү- ...лнуудые усадхалгаар бага ...мэри хэжэ байна. 1962 ...архозой талаар бодхоогдожо ...ан болзорто барилгануудай ...үлэгдэжэ, материал болон ...документнүүдээр хангалга ...үүдэйхиһээ һураггүй һай- ...а.

...организацинуудай хү- ...айжаруулха зорилгоор хэ- ...мжээ ябуулганууд абтан- ...ь аминдаа байһан «Бур- ...т совнархозой барилгын ...үгтэжэ, байрын гэрнүү- ...а мэргэжэлтэй болонхой. ...е барилгын жэжэ орга- ...томодхогдожо, хүдэлмэ- ...альна аргаар эрхилхэ ...жо байна.

Алишье барилгые түргөөр, һайн шанартайгаар, хямда сэнтэйгээр барихын тула нэн түрүүн түхеэрэлгэ һайнтай техническэ бааза хэрэгтэй. Тиимэһээ барилгын материал үйлэдбэрилхэ хэдэн предприяти ашаглагдаһан, энэ жэлдэ, 1963 ондо үшөө хэдэн завод, комбинадуудай барилга дүүрэхээр хараалагдана. Һүүлэй гурбан жэлэй туршада барилгын үйлэдбэриин бааза байгуулгада 20 миллион түхэриг гаргашалагдаба. Мүнөө 80 мянган кубометр түмэр-бетон хэрэгсэлнүүд жэл соо гаргагдана. Тэрэ тоодо Улаан-Үдын түмэр-бетонно хэрэгсэлэй завод жэл соо 15 мянган кубометр гаргана. Татауровска хирпиисын завод нёдондо жэлдэ ашаглалгада ороод, жэл соо 26 миллион хэһэг хирпиисэ, 390 мянган кубометр элһэ хайр барилгын организацинуудта үгэнэ. Мүн эндэ извёстко галдаха ехэ завод баригдажа байнхай.

Республикымнай барилгын организацинууд үйлэдбэриин түрүү арга хэрэглэхын тула ехэ оролдолго гаргана. Ойрын сагта перлидээр хэгдэһэн панелиин гаргагдажа эхилхэдэ, хабсаралгын хүдэлмэридэ Москва, Ленинград городуудай барилгашадай баян дүй дүршэл хэрэглэгдэхэ. Мүнөөшье барилгын түрүү арга хэрэглэн, ажалайнгаа бүтээсэ ехээр дээшэлүүлжэ байһан бригаданууд олон гээшэ. Тэдэнэй тоодо «Бурстрой» трестын 4-дэхи управлениин нүхэр Братчиковай бригада оролсохо байна. Тус бригадынхид хүдэлмэреэ комплексно аргаар эмхидхэхэ зуураа, ажахын тоосоо хэрэглэжэ, барилгын үные ехээр хямдаруулаа. Гадна ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэйнгээ ашаар байрын гэрнүүдые хараалагдаһан болзорһоонь холо урид ашаглалгада үгэнэ, барилгын материал ехээр арьбилна. 154-дэхи трестын барилгашадай дундаһаа нүхэр Бардаковай бригада, паровозо-вагонно заводой капитальна барилгын таһагай хүдэлмэришэдэй дундаһаа нүхэр Козловскиин бригада һайшаалтай үрэ дүнгүүдые туйлана.

Республикымнай барилгын организацинуудта коммунис ажалай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрээ. Тус мүрысөөндэ 13 мянгаһаа дээшэ барилгашад хабаадалсаа. Тэдэнэй дундаһаа абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэһэн дала гаран бригаданууд коммунис ажалай хүндэтэ нэрэ солодо хүртэнхэй. Мүн 167 түрүү барилгашад коммунис ажалай ударнигууд болонхой.

Эдэ зарим тэды амжалтануудай туйлагдажа байбашье, барилгын организацинуудай хүдэлмэридэ ехэхэн дутагдалнууд бии гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Үнгэрһэн хахад жэлэй хүдэлмэриин дүнгөөр харахада, республика доторнай капитальна барилгын түсэб оройдоо 84 процент, барилга хабсаралгын 80 процент дүүргэгдэһэн байна. Целлюлозно-картонно комбинадай, Улаан-Үдын шэлэй заводой, теплоэлектроцентралиин үйлэдбэрие үргэдхэхэ барилгын хүдэлмэри ехээр унжагайранхай. Тэрэшэлэн «Татарский ключ» гэжэ, мүн Мухар Талын перлит малтаха карьернуудай барилга баһал унжагайраа. Байгша оной хоёрдохи квартал соо ашаглалгада гүйсэд үгтэхэ ёһотой Улаан-Үдын нооһо угааха фабрикын барилга мүнөө болотор дүүргэгдэнэгүй.

Байрын гэрнүүдэй барилга хэдэг организацинуудай хүдэлмэридэ баһал ехэхэн дутуу дундануд бии. Барилгада һомологдоһон мүнгэ зөөри ашаглаха түрүүшын хахад жэлэй түсэб 100 процент дүүргэгдэбэшье, гэрнүүдые ашаглалгада оруулха түсэб дүүргэгдээгүй үлөө.

Барилгын алишье организацидахи барилгын хүдэлмэриин өөрынь үнэ тон дээгүүр. Юуб гэхэдэ, материал гамгүйгөөр гаргашалагдана. Хүдэлмэриин шанарай муу дээрэһээ нэгэ хэгдэһэн юумэн хэды дахин шэнэлэгдэнэ. Иимэ дутагдалнууд илангаяа 154-дэхи, нэгэдэхи трестнүүдэй, «Бурстрой» трестын управленинүүдэй хүдэлмэридэ үзэгдэнэ.

Олонхи организацинуудай иимэ хангалтагүй хүдэлмэриин гол шалтагаан юун дээрэһээ тохёолдоноб гэбэл, партийна болон профсоюзай организацинууд, ажахын хүтэлбэрилэгшэд үйлэдбэриингөө арга боломжо зүбөөр хэрэглэхын тула оролдоногүй. Бии байгаа машина техникэнь бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглагданагүй, ажалай түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхын түлөө дутамагаар тэмсэнэ.

Коммунизм үргэн далайсатайгаар байгуулха сэхэ зам заажа үгэһэн КПСС-эй XXII съезд барилгашадай урда тон ехэ зорилгонуудые табиһан байна. Тэдэниие болото дээрэнь дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ гээшэ манай барилгашадай нэрэ хүндын хэрэг болоно.

М. КАНДАБАЕВ,
КПСС-эй обкомой промышленность, транспортын таһагые даагшын орлогшо.

Тон олоор, тон үргэнөөр гэр байрануудые бариха талаараа Советскэ Союз дэлхэй дээрэ нэгэдэхи һуури эзэлнэ. Мянган хүн дээрэ абажа үзэхэдэ, һүүлэй жэлнүүдтэ США болон Францида орходоо манай орон дотор хоёрой шэнээн олон байранууд, мүн Англи болон Италида орходоо хоёр дахинһаа үлүү олон байранууд баригдажа байна.

Н. С. ХРУЩЕВ

Гоёор, һайнаар, түргөөр

(Штукатурщан Н. П. КОРНИЕНКО гэгшын хөөрөөнһөө)

Манай ажалладаг 834-дэхи барилга-хабсаралгын поездын хүдэлмэришэд гол түлэб гэр байра болон үйлэдбэриин предприятинуудые бодхоодог юм. Тиихэдэ минии өөрымни ажалладаг штукатурщигуудай бригада мүн лэ ехэ харюусалгатай ажал бүтээдэг. Бидэнэй ажалһаа барилгын шанар нилээдгүй дулдыдадаг гээшэ. Эгээл тиимэһээ гоёор, һайнаар, түргөөр барихые оролдодогбди.

Бригадамнай 20 хүнһөө бүридэнэ, тэн хахадамнай тусхай һургуули дүүргэһэн. Тиигэбэшье, өөһэдынгөө мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ хэрэгтэ саг үргэлжэ анхаралаа хандуулжа байдагбди. Энээнэй ашаар ажалай бага бэшэ амжалтанууд туйлагдана. Жэшээлхэдэ, бидэ бригадаараа июль һарынгаа даалгабариие 180 процент эрхим һайн шанартайгаар дүүргээбди. Тиихэтээ хамта нилээдгүй барилгын материал алмабабди.

Туйлаһан зарим тэды амжалтануудаа улам арьбидхахын зорилгоор барилгашадай һайндэрэй хүндэлэлдэ энэ жэлэй июль һараһаа эхилжэ шэнэ аргаар—ажахын тоосоондо ороод ажаллажа эхилбэбди.

МАНАИ БЭЛЭГ

«Бурятцелинстрой» трестын барилгашад республикынгаа барилгын организацинууд соо эгээн залууншье haa, һайндэрөө ажалай яһала һайн бэлэгтэйгээр угтаба гэхэдэ, алдуу болохогүй. Манай трестын барилгашад долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Байгша оной эхинһээ муу бэшэ үрэ дүн туйлажа байна. Январь һарада 80 мянган түхэригэй хүдэлмэри дүүргэһэн байгаа haa, июль һарада 417 мянган түхэригэй хүдэлмэри хэгдээ. Тиигэжэ барилгашаднай республикынгаа колхоз, совхозуудай хэдэн олон гэр байра, мүн малай байрануудые барижа ашаглагдаа.

Барилгашадай һайндэрэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаһан Яруунын аймагтахи барилгын № 1 управлениин хүдэлмэрилэгшэд хоёрдохи кварталай түсэбые 110,1 процнет, Баргажанай аймагтахи № 3 управлениинхид 109,5 процент дүүргэһэн байна. Тэрэшэлэн Мухар-Шэбэрэй, Зэдын аймагуудтахи управленинүүдэй барилгашад һайнаар хүдэлмэрилжэ гараа.

Трестымнай барилгашадай туйлаһан үшөө нэгэ амжалта юуб гэхэдэ, барилга-хабсаралгын хүдэлмэринүүдэй өөрын үные хямдаруулха талаар гүрэнэй даалгабари сүм дүүргээ. Табан управленинүүдэй дүрбэниинь хоёрдохи кварталай туршада гарзагүйгөөр хүдэлмэрилхэһөө гадна, түсэбһөө гадуур олзо ашаг оруулаа. Мүрысөөндэ түрүүлжэ ябаһан Баргажанай аймагтахи № 3 управлениин коллектив хоёрдохи кварталай хүдэлмэриин дүнгөөр трестынгээ дамжуулгын Улаан тугые абаһан байна.

Трестымнай барилгын материал гаргадаг промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэд өөһэдынгөө һайндэрые ажалай шэнэ амжалтаар угтахын түлөө шангаар тэмсээ. Загарайн, Яруунын, Хурамхаанай комбинадууд продукци үйлэдбэрилхэ долоо һарынгаа түсэбүүдые холо үлүүлэн дүүргээ.

Мүнөө трестымнай барилгашадай дунда 13 бригада ажахын тоосоондо оронхой. Ажал хэрэгтээ амжалта туйлаһан коммунис ажалай ударнигууд улам олошорно. Ажалай тиимэ 14 түрүүшүүл Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, профсоюзуудай областной соведэй шагналда хүртэбэ.

Трестымнай хүдэлмэришэд заншалта һайндэрөө иимээр угтаад, саашадаа эдэ амжалтануудаа бүри ехээр арьбидхахын түлөө тэмсэхэ байна.

Ф. Башухаев,
Трестын түсэблэлгын таһагые даагша.

Техникэ—эгээн шухала

(ПВЗ-гэй капитальна барилгын таһагай крановщик А. ЖИГАРЕВОЙ хөөрөөнһөө)

Арадайнгаа ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ барилгашад нилээдгүй ехэ үүргэ дүүргэдэг гээшэ. Эгээл тиимэһээ манай түрэл парти, правительство барилгын хүдэлмэриие оньһожоруулхын тула ехэ анхаралаа хандуулдаг.

Һүүлэй жэлнүүдтэ манай республика доторшье хүндэ хүдэлмэри оньһожоруулха, барилга дээрэ машина техникэ үргэнөөр хэрэглэхэ талаар ехэ хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдээ. Би өөрөө «СБК-1 Т-128» түхэлэй томо кранай машинистаар 1959 онһоо хойшо хүдэлдэгби. Энэ үе соо барилга дээрэ машина техникын ямар ехэ аша туһатай байһаниие хүсэд ойлгооб. Теэд бодоод, хараад үзыт. Табан дабхар гэрэй оройдо шабар, хирпиисэ үргэжэ гаргахада хүнгэн хэрэг бэшэ ха юм. Харин тиихэдэ мүнөө үеын оньһото кранууд хэдэхэн минутын туршада энэ хүдэлмэриие бүтээжэрхидэг.. Зүгөөр өөрынгөө мэргэжэлые хүсэдөөр шудалжа, даалгагдаһан хэрэгтээ үнэн зүрхэнһөө хандаагүйдэ амжалтын туйлагдахагүйнь мэдээжэ.

Манай бригада үнгэрһэн жэлһээ эхилжэ шэнэ аргаар ажал хүдэлмэреэ эмхидхэнэ. Тэрэнэй гол шухала зүйлынь юуб гэхэдэ, бидэ өөһэдөө бүхы хүдэлмэриие нэгэ доро хэнэбди. Тодорхойлходо, комплексно бригада гэжэ нэрэтэй болоһон байнабди. Мүнөө бидэ 60 байратай гэрэй барилга дээрэ ажаллаха зуураа, шэнэ амжалтануудые туйлажа, өөһэдынгөө һайндэрые угтабабди. Олонхиднай уялгата даалгабаринуудаа 1,5—2 дахин дүүргээ.

Тоо, баримта

✦ *МҮНӨӨ үедэ 13 мянган барилгашад, барилгын 5 предприяти, эмхи зургаанууд, 300 гаран бригада, халаан, участогууд коммунис ажалай нэрэ зэргын түлөө тэмсэнэ.*

Тиихэдэ 70 гаран бригада халаануудта, 167 барилгашадта коммунис ажалай хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдонхой.

✦ *БАЙГША оной түрүүшын квартал соо уралан нарижуулха, ухаалан зохёохо хүдэлмэридэ 120 хүн хабаадалсаа. Тэдэнэй оруулһан 108 дурадхалай 80-ниинь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ, жэлдээ 95 мянган түхэригэй алмалта олгоһон байна.*

ОМОГОРХОЛ

ЗУРАГЛАЛ

БАРИЛГЫН ЕХЭ ГЭГШЫН талмай. Хүлөө табиха зайгүй гэхээр эндэшье тэндэшье модо шулуун, шог шорой, хирпиисын түгдэрхэйнүүд. Тэдэнэй дундуур хүрин улаан хүүртиг хэдэрһэн нэгэ хүн угаа яаралтайгаар иишэ тиишээ алхалан, хүдэлмэришэн бүхэнэй хажууда ошожо хоёр-гурбан үгэ андалдана, зүбшэл заабари үгэнэ. Тухайлхада, лаб лэ табан арбаяа гэшхэһэн, тиигэбэшье угаа задарюун сарюун зандаа. Хүдэлмэришэ хүдэр гарыень адаглахада «халуун шулуу дотёоһон» эрэ гэжэ мэдэхээр. Хэдэхэн минутын үнгэрөөд байхада, тохорюун ута хүзүүтэй крануудай дэргэдэ харагдаба. Юун тухай захирнаб, орой дуулданагүй. Удангүй дүтэлхэдэмнай, табан хургаа даража байгаад лэ хөөрэжэ байна.

— Таанар ойлгогты, илангаяа барилгашад үйлэдбэриингөө талмай сэбэр байлгахые оролдохо ёһотой,—гэжэ байжа үгэеэ үргэлжэлүүлнэ.— Энээнһээ ажалай бүтээсэ ехээр дулдыдадаг гээшэ. Харин тиихэдэ таанар болоод жолоошод дайралдаһан лэ газартаа хирпиисэ, материалнуудые бута хаяад лэ ябадагта. Хэзээ энээндэ эсэс табихабибди. Шангаханаар хөөрэлдөөгүйдэ болёо хат...

Энэ хөөрөөе шагнаһаар байтарнай, гэнтэ хэдэн зон сугларшаба. Бултадаа зүбшэхэ асуудалаараа һонирхоһон хэбэртэй, хожомдоһон зариманаа хүлеэжэ яданат. Ушарынь, тэдэ һүүлэй үедэ даалгабаряа дүүргэдэггүй, ажалайнь бүтээсэ үшөөл бирагүйхэн байгаа бшуу. Энэ дутагдалайнгаа шалтагаануудай нэгые элирхэйлһэн бригадир тэрэ дороо нүхэдөө суглуулжа ойро зуура хөөрэлдөөд, саашанхи зорилгонуудаа тодорхойлбо. Тиихэдээ үйлэдбэриингөө талмайе сэбэр байлгаха асуудалда гол анхаралаа хандуулһан байна.

— Барилга дээрэ энэмнай ехэ удхатай хэрэг, теэд заримашуул орой тоодоггүй. Саг үргэлжэ залуушуулдаа ойлгуулжа байха зэргэтэйбди. — гэжэ нүхэр Мартынов хөөрэнэ. Федор Тимофеевич дүршэлтэй бригадир, гансахан барилга дээрэ ажаллажа эхилһээр хори гаран жэл болобо. Энэмнай олон янзын мэргэжэл шудалһан, уран бэрхэ модошо дархан, шулуушан, оньһон техникын нюусые хүсэд шудаланхай, ямаршье барилгые һайн мэдэдэг. Эгээл тиимэһээ «Бурстрой» трестын 4-дэхи барилгын управлениин хүдэлмэришэдэй дунда мэдээжэ болоһоор үнинэй юм.

— Түрүүшынгээ хирпиисэ Улаан-Үдэдэ үшөө 1930 оной үеэр табилсажа эхилээ һэм,—гэжэ Федор Тимофеевич өөрынгөө ажалай намтарые тайлбарилна.—Тиихэдэ һаял түб хотомнай үргэдхэгдэжэ байгаа. Соведүүдэй 2-дохи байшангай, шэнэ почтын табсан бодхоолсоһон байхаб. Тоолохо болоо haa, олон даа... олон.

ҮНЭХӨӨРӨӨШЬЕ солото бригадирай бодхоолсоһон барилгануудые тоолобол, тоо томшогүй гэхээр. Ойроо хүртөөгүй хүдэр бүдүүн модотой зэрлиг тайга тэрэниие угтаһан байха. Зоригтой хүхюутэй Федор Мартынов түрүүшынхеэ модо бэлэдхэлэй ажалда булад һүхын эритэй хүшэ зоригоо нэгэдхэн хүдэлжэ эхилээ бэлэй. Элдэб уран нарин хүдэлмэри хэжэ байһан мэргэжэлтэдые харахадаа һонирходогшье, атаархадагшье байба. Тиихэдэ үшөө ямаршье ном соо бэшэгдээгүй, уридшалан һанагдаагүй, дайралдаагүй юумэн ушардаг һэн. Тэрэниие бодожо үзэхэ, уран гартай, ухаансар бэрхэ байһанаа туршаха хэрэгтэй болодог байгаа. Тиигэжэ ябахадаа «хүнэй хүбүүн зориһондоо» гэдэг арадай сэсэн үгэ ходо һанадаг байба. Бэрхэшээлнүүдэй хэды дайралдабашье, үнэн зүрхэнэй оролдосын, урма зоригой хүсөөр яба ябаһаар дадал оложо, зоримгойгоор ажалладаг болоһон.

— Тиихэдэ дүй дүршэлшье гэжэ даа, һүхэеэл арай эшэлхэ хүн ябаа бэлэйб,—гээд Федор Тимофеевич арюун һайхан ажалайнгаа түрүүшын жэлнүүдые һанан һанан хөөрэнэ.—Сүлөөдэ гараад ябахадаа, ажал тухайдаа алишье талаһаань бодожо үзэгшэ һэм. Дүрэ шадабаритайһаа гадна, тэсэмгэй ябаха хэрэгтэй гэһэн аха нүхэдэйм захяа мүнөөшье болотор толгой сооһоом гарадаггүй...

ТЭРЭ ГЭҺЭЭР олохон жэл үнгэрөө. Федор Тимофеевичэй хүсэл зоригшье бэелүүлэгдээ гэхэдэ алдуу болохогүй ха. Мүнөө хэрэг ажалаа хүсэд мэдэхэ ёһотойл алтан гартанай нэгэн болонхой. Жэлэй дүрбэн сагта олон дабхар гэрэй орой дамжаҥ ажаллахада хялбар хэрэг бэшэ даа. Янгинама хүйтэн январиин үдэрнүүдтэ үндэр турын оройгоор хүрилһэн жабарта нюураашье хэхэ газар олдохоор бэшэ байдаг. Теэд хүйтэн шабар, хирпиисэтэй носолдохо гээшэ баһашье жэхымээр ажал. Иимэ уларил солото бригадирай залиршагүй зоригые заашье тунхаряагаагүй. «Зунай халуун наранда шарагданхаар, үбэлынь хүдэлһэн дээрэ юм» гэжэ тэрэ хөөрэдэг. Олон үгэгүй, теэд нүхэдэйнгөө мэдээ, ойлгоогүй юумые тодо һонороор заажа үгэдэг. Өөр тухайнь ехээр хэлсэхэ, магтахада дурагүй байдаг. Мүнөө тэрэнэй даадаг комплексно бригадада 24 мэргэжэлтэд бии. Олонхинь залуушуул юм. Тиигэбэшье хэдэ хэдэн мэргэжэлтэйнүүд. Жэшээлхэдэ, бригадирай туһалагша Даниил Изотович Ковалев аяар дүрбэн мэргэжэлтэй. Семен Дашук түмэр замай техникум дүүргээд, мастераар ажаллажа байнхай. Урдань шулуушанаар хүдэлһэн. Галя Губинина барилгын училищи амжалтатайгаар дүүргээд, мүн лэ хоёр мэргэжэл шудаланхай. Жиирэй барилгаша нүхэд Кондратьева, Дородина болон бусад Улаан-Үдын түмэр замай техникумдэ һурадаг.

— Бидэ нёдондо жэлэй һүүл багта ажахын тоосоондо ороод, суудa гараһан нүхэр С. И. Братчиковай бригадынхидые социалис мүрысөөндэ уриһан байнабди. Шанга тэмсэлнай үргэлжэлһөөр. Булигдахаяашье мэдэнэгүйбди,—гэжэ нүхэр Ковалев омогорхоно.—Бултадаа шахуу һуранабди, ажалаа комплексно аргаар эмхидхэнэбди. Энэмнай ехэ һайн үрэ дүн үгэнэ... Ажалай үндэр бүтээсэ туйлаһан шэнэ хүн тухай дуулаад байтар, хойто үдэрынь бүри ехэ амжалта ондоо хүн туйлажархидаг болоо агша. Юрэдөө абаһан уялгаяа дүүргээгүйшүүл манайда үсөөн. Бидэнэр гүрэнэй түсэб дүүргэхэ хэрэгтэ эзэн ёһоор хандажа, долоон жэлэй даалгабариие уридшалан дүүргэхын түлөө бүгэдэ арадай тэмсэлдэ хубитаяа лаб лэ оруулалсаха байхабди...

...Үерлэн урдаһан Үдэ голой урда бэе. Хайшаашье харахада, олон тоото барилганууд, ашаглалгада ороһон үндэр томо байшангууд жэрылдэнэ. Үглөөнэй улаан шаргал наранай элшэ гэрэлдэ тэдэнэй орой ялалзан сайбалзана. Эдэ бүгэдые харахадаа, эрхим бригадир Федор Тимофеевич Мартыновай үе мүсэнь хүнгэдэн, урма зоригой ошон сэдьхэлдэнь бадарна. Тиигэншьегүй яахаб даа. Хорин найман онһоо хойшо барилга дээрэ хүдэлмэрилхэдөө, үнэн сэхэ ажалаараа суудa гараа ха юм. Тиигэбэшье мүнөө коммунизмын үндэр һайхан ордон бодхоолсохо ехэ хэрэгэй эхи табилсажа ябана бшуу. Энээгээрээ омогорхонгүй яахаб, мүнөөдэрэй барилгашадай һайндэрөөр.

Ив. Очорон,
К. Халтанов.

[ЗУРА]Г ДЭЭРЭ: (дээрэһээ) 154-дэхи трестын шту[катур]щигуудай бригадирай ор[лог]шо ...нда Якушева. Брига[дир] ...ноо угааха фабрикада ... «Бурстрой» трестын управлениин түрүү шу[лууша]н Федор Воробьев.
...МАНТАЕВАЙ фото.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Нүхэр Мартыновай бригадынхид ... тамхидажа байна.

БЭЛИГЭЙ ШЭРГЭШЭГҮЙ БУЛАГ

Буряадай мэдээжэ уран зохёолшо Чимит Цыдендамбаев шэнэ роман дээрээ ажаллажа байна.

Буряад арадай урданай, мүнөө сагай байдалые уран үгын онол аргаар, үнэншэмэ зүбөөр харуулха талаар манай уран зохёолшод һүүлэй жэлнүүдтэ ехэхэн амжалта туйлаа.

Эдэнэй дунда хүндэтэй һуури эзэлдэг, уран зохёолой элдэб жанраар эдэбхитэй бэшэдэг поэт, прозаик Чимит Цыдендамбаевтай һаяхан уулзаабди.

Шэрбэгэрхэн һахалтай, нюдэндөө шэлтэй, үндэр нарин бэетэй хүнэй ой модон соогуур амаржа ябахадань, Дээдэ Онгостойн дачануудта байдаг зон үсөөн бэшэ хараһан байха. Энэмнай — уран зохёолшо Чимит Цыдендамбаев гээшэ.

Уран зохёолшо зунай сагта иимэ үзэсхэлэн һайхан байгаалиин дунда ажаһуудаг, ажалладаг юм. Нарһан модоор бүрхөөгдэнхэй набтархан хадын үбэртэ, шолшогонон урдажа байдаг хүйтэн уһатай горхоной дэргэдэ Чимит Цыдендамбаевичтай золгобобди. Тэрэмнай мододой хоорондо хабтагай хадажа дархаһан столой саана, угаа һэрюун, абяа аниргүй газарта, бэшэжэ һууба. Тойроод набша сэсэгэй, дабирхайн анхилма үнэр.

— Угаа зохид газар, —гэжэ Чимит Цыдендамбаевич бидэнтэй мэндэшэлсэһэнэй һүүлээр, хүхиһэн шарайемнай ажаглахадаа манда хэлэбэ.—Үдэрэй халуунда эндэ хододоо һэрюун. Юуншье һаад хэхэгүй. Ажаллажал мэдэхээр.

Үнэхөөрөөшье, Чимит Цыдендамбаев һүүлэй үедэ угаа эршэтэйгээр, үрэ ехэтэйгээр ажаллана. Буряадай түрүүшын эрдэмтэн Доржи Банзаров тухай трилогиингоо хоёрдохи ном хэблүүлээ. Тиигээд «Буряадай угалзанууд» гэжэ шүлэгүүдэй дэбтэр, рассказуудай номуудые, «Буряад басаган» гэжэ повесть-поэмэ гэхэ мэтые бэшээ. Бусад хэдэн олон поэмэ, шүлэгүүдыень үшөө дурдахагүйбди. Стол дээрэнь бэшэмэл хуудаһанууд дамбайса ябталаатай. Үшөө папка соо элдэб саарһан бии хэбэртэй.

— Үглөөнэй 4 сагта бодоод лэ, үдын хоол болотор һуунаб,— гэжэ тэрэ бодолоо үргэлжэлүүлбэ. — Үглөөниинь хүдэлхэдэ, илангаяа һайн, толгой тархишье һонор байдаг. Һара болоод энэ романаа дүүргэхэб.

— Ажални ульгамаар ябана,— гэжэ үшөө нэмээбэ.

— Тиихэдээ Доржи Банзаров тухай трилогиёо һаядаа дүүргэхэтнай ха юм,— гэбэбди.

— Үгы даа, һаядаа дүүргэжэ шадахагүйб.

— Һараһаа дүүргэхэб гэжэ һаяхан хэлэбэ бэшэ гүт? —гэжэ бидэ юугээшье ойлгохоёо болёод асуубабди.

— Аа,— гэжэ Чимит Цыдендамбаевич ушарыень ойлгоод, энеэбхилбэ.— Ондоо шэнэ роман дууһантууб.

Энээн тухай дуулаагүй байһандаа, угаа ехээр гайхаһандаа:

— Ямар нэрэтэй байха юм? — гээд асуужархибабди.

— Юрэдөө, өөрөөшье мэдэнэгүйб. Магад «Гүнзэгы мүрэн далайда хүрэдэг, гүйхэн горхон ябууд шэргэдэг» гэхэ гү, али «Хүнүүд уулзадаг, хахасадаг» гэжэ нэрлэхэ гү, мүнөө дээрээ һайса мэдэнэгүйб.

— Удхыень богонихоноор хөөрэжэ үгыт,— гэжэ гуйбабди.

—Угаа богонёор хэлэбэл, иимэ. Роман мүнөөдэрэй материалаар бэшэгдэнхэй. Гол геройнуудынь хотын интеллигенци. Роман соо лирическэшье, сатирическэшье һудалнууд байха. Хожом, хэблэгдэһэн хойнонь, бүри дэлгэрэнгыгээр ойлгожо абана бэзэт.—Трилогиин гурбадахи ном — «Һайхан сэдьхэл» гэжэ роман үни эхилэгдэнхэй аад, ээлжээгээ хүлеэжэ байна.

— Үшөө ямар түсэбтэйфта?—

— Гол ажалайнгаа забһарта, урдынхидаал адли, шэнэ шүлэг, рассказуудые бэшэжэ байнаб,— гэхэдэнь, Чимит Цыдендамбаевта баясхалан хүргөөд, саашадаа бүри ехэ амжалта туйлахыень хүсөө һэмди.

А. ДАНИЛОВ.

Чимит Цыдендамбаев саг үргэлжэ уншагшадтаяа уулзажа байдаг. Зураг дээрэ: Ч. Цыдендамбаев пионернүүдэй дунда. Авторай фото.

Шанда хүртэбэ

Шифер, цемент гаргадаг Тимлюгэй заводойхид байгша оной түрүүшын хахадта бүтээсэтэй һайнаар ажаллаһан байна. Заводой коллектив валова продунци бүтээн гаргаха хахад жэлэйнгээ түсэбые 106,1 процент дүүргээ.

Эндэхи хүдэлмэришэд цемент, шиферэй өөрын үнэ сэнгые нилээд хямдаруулхаһаа гадна, электрын элшэ хүсэ алмаһан, ажалай бүтээсэ 5,3 процентээр дээшэлүүлһэн байна.

Хахад жэлэй мүрысөөнэй дүн гаргагдаһанай ёһоор, бүхы цехүүдынь хахад жэлэйнгээ түсэб үлүүлэн дүүргээ. Нүхэд Н. Шадрин, Г. Соватьев, А. Сергеев, А. Яковлев, мүн бусад олон түрүү хүдэлмэришэд даалгабаряа үдэр бүри 120 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Энэ жэлэй түрүүшын хахадай хүдэлмэриин дүнгэй ёһоор, Тимлюгэй цемент-шиферэй заводой коллектив барилгын, промышленна барилгын материалнуудые бүтээн гаргадаг хүдэлмэришэдэй профсоюзай Центральна Комитедэй зүгһөө дамжуулгын Улаан тугта, мүнгэн шанда хүртэбэ.

В. Афанасьев.

ТАШАЛУУРАЙ ТҮХЭРЕЭН ТАЛАДА

Хуряалгын халуун хаһа түлэг дундаа. Ниитын адуу малда бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхэ гээшэ Ахын аймагай бүхы ажалшадай гол зорилгонь болонхой.

Июль һарын һүүл багаар эндэхи томохон артельнүүдэй нэгэн — Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хоёрдохи бригадын үбһэшэдтэй золгоо һэмди.

ҮНДЭР НАҺАТЫН ЗОРИГ

Орлиг тосхонһоо доошо Аха голые зубшан уруудаад, хүүргэ гаран сасуу, Сэнсын тала гэдэг уужам хүдөөдэ гараадхихат. Ургасын мууһаа юм гү, бү мэдэе, энэ тала урдань хуаран сайража харагдагша бэлэй. Хоёр жэлэй саада тээ энэ талые хахалжа, элдэб шэмэтэ тэжээл таридаг болоһон юм.

...Ургасын һайгаар урмашан, улам саашаа зорихоло, Һанги жалга гэдэг захын һуурин газар аяншадые угтажа байдаг. 72 наһатай Бадма Евграфович Жамбаловай бүлынхид эндэ дүтэхэнэ ажалладаг. Бадма Евграфович түс һууринай 15 га сабшалангай газар даажа абаад, сабшажа байбал.

Бадма Евграфович ажалда нилээд дүршэһэн хүн. Наһан соогоо колхозой адууһа мал хараһан, үдхэлсэһэн байха. Мүнөөшье колхозой 270 эрье хонидые адуулалсажа...

Үндэр наһатын м... хатуу зориг мүнөө үр... үзүүлжэ байна. Энэ... жалгые уруудан, үгсэ... мэ томо томо бухалн... жылданхай, һүрилэгдэ... зээгүй бэлэн.

ОБТОЙН ҮБҺЭШ...

Үбэлдөө хүрэдэггүй... лог голой хойто бэедэ... Баруун Обтой гэдэг га... бии юм. Эндэ Дамш... мын звено ажаллада... Жанчипович морин к... сабшана. Бэшэ нүхэд... тармана, бухал таби... лэ сүлөөгүй.—Обтой... хиһаа бираагүй. Урд... ямар байгша һэм,—... ное хүтэлбэрилэгшэ х... Тиигэбэшье бүхыдэнь... сабшажа, элбэг ехэ ү... хал хүсэлтэйбди.

— Бухал хэдыб?—...

— Олон болонхой... сэлмэг үдэрнүүдэй гар... байбал, минута бүхэ... халнууд зүн дагаан о... ха юм даа,—гээд тэрэ... рюусаба.

Энэ звено августын... багаар үбһэ хуряалга... дүүргэхэ зорилготой... гаяа комсомол-за... А. Жамбалов, арбада... сай һурагша Ш. М... гэгшэд эдир наһанай... ба харуулна.

ТАШАЛУУРАЙ ТҮХ... ТАЛАДА

Обтойһоо халта ба... зүглэбэл, Ташалуур... үбэлжөөн харагдаадх... мнай бишыхан түхэре... ла юм даа... Һарлаг... харууһалдаг Патарх... бык Пурбоевич эндэ... жанхай.

Мүнөө эндэ нүхэр П... вэй звено ажаллажа... Ташалуур бүхыдөө... даад, үшөө тармагдаа... ба.

Үнгэрһэн жэл Сыбы... боевич түс сабшалан... саараа сабшаһан, 5... центнер яһала һайн... үбһэ абаһан юм. Мүн... үедэ үбэлжөөндөө г... томо хото барижа д... байна.

Эндэхи үбһэшэд Т... һаа гадна, Шарзын... лада ехэ газар сабш... тэрэ булан тохойгоо... жа, 15—16 центнер үб... һан байха юм.

Звеногой гэшүүд Ж... дагаев, В. Патархеев,... шаев гэгшэд магтаал...

Вл. Га...

Энээн тухай дуулаа һэн гүт?

Нэгэ гектар газарһаа абтаһан 300 центнер саахарай свёклын тэжээлэй единицэ 6 гектар газар дээрэһээ түс бүридөө 23 центнер абтаһан обёосой тэжээлэй единицэтэй адли юм.

***

Нэгэ гектар дээрэһээ хуряагдаһан 300 центнер саахарай свёклоһоо 300 пүүд саахар абтаха болоно.

***

РСФСР-эй хара бэшэ хүрьһэтэй газарнуудта гектарһаа 400-420 центнер саахарай свёкло хуряамаар. Иимэрхүү хэмжээнэй ургаса абтаад байбал, 90—34 центнер һү, үгышье һаа 15-17 центнер гахайн мяха абажа болохо.

Зүргэнь зүлгөөр дарагдахагүйл

...1918 оной июль һара. Тэрэ үедэ манай Забайкалиин газар нютагууд хариин дээрмэшэдэй хара һабарта саг зуура ороод байгаа бэлэй.

Сагаантанһаа сүлөөлхын тула эндэ интернациональна отрядууд байгуулагдаһан түүхэтэй. Плендэ ороһон харлин сэрэгшэд — хүдэлмэришэдһөө, тэрэ тоодо хитадууд, венгернүүд, чехүүд, немецүүдһээ тэдэ отрядууд бүридүүлэгдэһэн юм.

Энэ үеэр Прибайкалиин фронтдо гурба мянга гаран сэрэгшэд, тэрэ тоодо 200 гаран интернационалистнууд Шэтэһээ ерэһэн байгаа. Эдэнэр бултадаа Мысовая станци ерэжэ, Улаан Армиин, Улаан гвардиин частьнуудтай ниилэһэн юм. Иигэжэ энэ нютаг шадар сагаан чехүүд болон колчагайхидай үлэгдэлнүүдтэй хатуу шанга тулалдаан болоо бэлэй. Тэд сагаантанай сэрэгэй бүлюу олон байһан дээрэһээ, Улаан Армиинхид шанга тулалдаа хэһээр сухариха баатай болоо һэн. Хүсэ элсүүлхын тула Посольская станци тээшэ сухариһан байха. Хүсөө шангадхажа шангадхажа, 1918 оной август һарада энэ нютаг шадар угаа шанга байлдаан болоһон гэдэг. Тэрээндэ сэрэгшэд-интернационалистнууд хабаадалсаһан юм. Энэ хадаа Сибирьтэ болоһон байлдаануудай эгээл хатуунуудайнь нэгэн байһан ха.

Эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай түлөө ами наһаа хайрлангүй тэмсэһэн олон үндэһэ яһатанай хани барисаае улаан шуһаар холбоһон Посольск нютаг мартагдахагүй. Эндэ наһа бараһан интернационалистнуудта зорюулан хүшөө-памятник табигдаба.

Һаяхан тиимэ хүшөө нээгдээ. Энэ ёһололдо олон хүн хабаадаһан байна. Посольская станциин хүдэлмэрилэгшэд, аймагай центрэй, Каменск, Селенгинск тосхонуудай организацинуудай, эмхи зургаануудай түлөөлэгшэд, «Орлёнок» гэжэ пионерэй лагериин пионернүүд, эндэхи тулалдаанда хабаадаһан хүнүүд эндэ сугларанхай. Аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ П. О. Разуваев митинг нээбэ. Һүүлээрнь хушаатай байһан хүшөө-памятнигай сагаан бүд буулгагдаа.

Буурал сагаан толгойтой болоһон пенсионернүүд—эндэхи байлдаануудта хабаадагшад хамта дайлалдаһан хани нүхэд тухайдаа хөөрэжэ үгэбэ. Николай Павлович Самойлов, Иван Васильевич Ченкиров, Александр Семёнович Асеев, венгер Арпат Иванович Хорвати, Иван Захарович Качин гэгшэд үгэ хэлээ. Үнэн зүрхэнһөө хэлэһэн эдэнэрэй үгэ эндэ байгшадай зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэбэ.

Сэсэг набшаар бүрхөөгдэһэн дайдада пионернүүдэй тангарилгай хонгёо хоолой холоһоо соностон байба. Баатар зоригтой таанадай алдар нэрэ хэтэдээ мартагдахагүйл.

Энэ хүшөө-памятнигта баглаа сэсэгүүд, веногууд табигдаба.

Л. Лошкомоева.

Хилын саанаһаа

„Немецкэ сэрэгүүд тонилог!"

ГААГА, августын 10. (ТАСС). Баруун Германиин армиин сэрэгүүдые Голландида байрлуулгада эсэргүү тэмсэлдэ Голландиин хэдэн мянган патриодууд эдэ үдэрнүүдтэ бүри эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Голландиин газарые дэбһэжэ байһан немец солдадай зурагтай почтово открытканууд Голландиин парламентын бүхы гэшүүдэй нэрэ дээрэ таһалгаряагүй ороно.

Голландидахи эсэргүүсэлтын хүдэлөөндэ урдань хабаадагшадай патриотическа организаци эдэ открытканууды барлажа гаргаһан байгаа. «Бюдел общинада байрлаһан Баруун Германиин армиин гурба мянган солдадые гитлеровскэ офицернүүд командалжа байдаг. Нацистнуудта эрхим һайн гэр байра баригдана. Голландиинхид иимэ байратай боложо шадалаггүй... «Немецкэ сэрэгүүд тонилог! Нэгэшье немец солдат Голландиин газар дээрэ бү үлэг!» гэһэн эрилтэ дайнай үедэ наһа бараһан 250 мянган голландиинхидай нэрэһээ хэнэбди гээд, эдэ открытканууд соо хэлэгдэнэ.

Бэкон анха түрүүн хохидон үхэһэн хүн бэшэл

ЛОНДОН, августын 10. (ТАСС). Портондохи химико-микробактериологическа центртэ эрдэмтэ Бэконой уушханай милан тахалаар үбшэлжэ үхэһэнһөө уламжалан, «үхэлэй фабрикада» бүхы англиинхид анхаралаа хандуулдаг болоо. Портондо иимэ анхарал хандуулгада «дурагүй» байдаг дээрэһээ, сэрэгэй энэ бактериологическа заводой хүдэлмэриин нюуса байһые элирүүлжэ болохоор бүхы юумые засагаархид наринаар далдалдаг юм.

Бэкон анха түрүүн хохидон үхэһэн хүн бэшэл. Зүүнэй үзэл баримталдаг лейбористскэ «Трибюн» гэжэ недели бүридэ гарадаг хэблэлэй өөрынгөө хуудаһанууд дээрэ бэшэһэнэй ёһоор, энэ центрэй практикантнуудай нэгэн—18 наһатай залуу хүбүүн хэдэн жэлэй урда тээ иигэжэ мэдүүлһэн байгаа: «Тэндэ юу хэжэ байһанаа би мэдэдэгби, тиимэһээ ходоодоо айдаг түбэгшээдэг байнаб». Удангүй энэ залуу хүбүүн ухаагаа муудажа, эрьюутэгшэдэй байшанда эльгээгдэһэн байгаа. Портондохи лаборатори соохи эрхэ байдалые тэсэнгүйгөөр баһа нэгэ хүдэлмэрилэгшэнь — эхэнэр врач ухаагаа муудажа эрьюу болоод, бэеэ хорложо алаһан байха юм. 1953 оной майда, Портоной газова камера соо туршалгануудай нэгэнэй хэгдэжэ байха үедэ, лаборант Рональд Моллинсон үхэһэн байгаа.

Ороноо хамгаалхын тулада шухала болоно гэһэн шалтаг бариад, правительство хадаа ядерна зэбсэг түхеэрэхэтээ хамта, мүнөө бактериологическа зэбсэг байгуулна, «Хара үхэл» бологшо милан тахалай бактеринүүдые олоор бии болгоно, тэрэшэлэн ботулин гэжэ угаа муухай хоро элбэгээр байгуулна гэжэ «Трибюн» онсолон тэмдэглэнэ.

«Нью стейтсмен» гэжэ баһа нэгэ недели бүриин хэблэл энээн тухай бэшэхэдээ, уушханай болон бубонно милан тахалые «биологическа зэбсэгэй нэгэниинь боложо магад» гэжэ тэмдэглэнэ. Портондо хэгдэдэг хүдэлмэри «Амгалан ёһоной зорилготой» гэжэ засагаархидай баталан хэлэдэгые «Нью стейтсмен» эрид шууд буруушаана, юуб гэхэдэ, энэ лаборатори сэрэгэй министерствын хиналта доро байдаг юм.

«Хэрбээ буу зэбсэгэй һаяын үедэ хуряагдаагүй һаа, биологическа зэбсэг угаа ехэ гай түбэг татажа болохо» гэжэ түс хэблэл уридшалан һануулна.

Гуаякильда хархис этэгээдүүд аашалалдаба

ГУАЯКИЛЬ, августын 10. (ТАСС). Эквадорой коммунистическэ партиин генеральна секретарь Педро Саадай гэртэ бүлэг гэмтэ этэгээдүүд добтолго хээ. Энээнһээ уламжалан Эквадорой коммунистическэ парти, Гуаяс провинциин ажалшадай федераци, Гуаякилиин профсоюзууд эрид шууд буруушаалга мэдүүлээ.

Республикын президентдэ эльгээһэн бэшэг соогоо компартиин хүтэлбэри иигэжэ заана. Гуаякилиин хархис мэр Бухарам хадаа коммунистнууд болон профсоюзуудай хүтэлбэрилэгшэдые алахыень, тэдэнэй гэр байра галдахыень өөрынгөө тала баригшадые тухиран үряалжа, «фашистска засагай ээрхэжэ байһан оронойхидол адлирхуу хэсүү оршон байдал орондоо тохёолдуулна».

Хариин монополинууд Турциин промышленностиие доройтуулна

АНКАРА, августын 10. (ТАСС). «Хариин оронуудай нефтиин компанинууд Турциин нефтиин промышленностиие доройтуулна» гэжэ Турциин «Экспресс» гэжэ газетэ бэшэнэ. Эдэ компанинууд Турциин хуули ёһые хэрэглэн, Турциин һаяшагай бии боложо байһан нефтиин промышленностьтай хилбараар зүрилдэдэг байна. Өөһэдынь абаһан нефтиие Турциин дэлгүүр дээрэ гаргуулхагүйн тулада тэдэнэр али бүхы хүсэлэл оролдолго гаргана. Турциин нефть шанаржуулдаг заводуудшье нютагтаа абтаһан бэшэ, харин хилын саанаһаа асарагдаһан нефтиие шанаржуулха баатай болоно. Иимэ заводуудай нэгэн Мерсиндэ бии.

Оронойнгоо нефтиин промышленностиие аршалан хамгаалхые, Турцидахи хариин компанинуудай ябуулгые эрид ехээр хизаарлахые «Экспресс» уряална.

„Хараа замынь балар бүдэхи"

ЛОНДОН, августын 10. (ТАСС). Англиин промышленностиин гол һалбаринууд бэрхэтэй хэсүү байдалда оронхой. Мүнөөдэр толилогдоһон мэдээнэй ёһоор орон дотор недели бүридэ хайлуулагдадаг булад энэ оной июньдэ 404.100 тонно болодог байһанаа июльдэ 336.900 тонно хүрэтэр, тайлбарилан хэлэбэл, 37.200 тонноор бага болоо. 1962 оной июльдэ булад хайлуулга үнгэрэгшэ жэлэй июлиинхидэ орходоо 3,5 процентээр хороо.

Нүүрһэнэй промышленностьда мүн лэ ехэ бэрхэшээл тохёолдоно. Июлиин хоёрдохи хахадта нүүрһэ малтан абалга недели бүридэ 200.000 тухай тонноор хороо.

Англиин аралжаа наймаашад саашадаа байдалнай һайжарха гэжэ этигэнэгүй, гээд «Файнэншл таймс» газетэ онсолон тэмдэглэнэ. 1963 ондохи хараа зам «тон балар бүүдэхи» байна гэжэ газетэ мэдүүлнэ.

Бидое арестовалха тухай ордер

ПАРИЖ, августын 10. (ТАСС). Нюуса зэбсэгтэ организациин (ОАС) толгойлогшодой нэгэн Жоржа Бидо гэгшые арестовалха тухай сүүдэй засагаархид ордер үгөө гэжэ тэндэ соносхогдобо. Ж. Бидо мүнөө үедэ хилын саана шэбээлэн хоргодожо байдаг.

Алуурша‍дые саазалха шиидхэбэри абтаба

ЛОНДОН, августын 8. (ТАСС). Индонезиин Республикын президент Сукарнын ами наһые хорлохо зорилгоор энэ оной май һарада гаргагдаһан һэдэлгэдэ хабаадаһан гурбан хүниие саазалан алаха гэһэн шиидхэбэри Джакартын сэрэгэй сүүд мүнөөдэр гаргаа гэжэ Рейтер агентствын корреспондент Джакартаһаа мэдээсэнэ.

Чад Республика

Тайлбари

Чад Республика бэеэ даанхай байдалтай болоһоор хоёрдохи жэлэйнгээ ойе августын 11-дэ тэмдэглэбэ.

Чад Экваториальна Африкада оршодог, Ливитэй, Судантай, Центрально-Африканска Республикатай, Камерунтай, Нигеритэй нэгэ хилэтэй юм. Ороной газарынь 1.284 мянган дүрбэлжэн километр, зониинь — 2.660 мянган хүн (1960 оной мэдээгээр) болодог юм. Эндэ Африкын угсаатан, мүн бербер, хауса, фульбе, сара болон бусад үндэһэ яһатан ажаһуудаг. Форт-Лами ороной ниислэлынь болоно.

Чад Франциин колониальна ээрхэлгэ доро удаан саг соо байһанһаа уламжалан, Африкадахи эгээн лэ үгытэй оронуудай нэгэн болонхой. Экономиконь һулаар хүгжэнхэй. Оронииe хлопок ургуулжа абадаг өөрынгөө плантаци болгоһон Франциин монополинууд мүнөө хүрэтэр ажахыдань булюу һуури эзэлһэн зангаараа.

Тэндэ промышленна үйлэдбэри оройдоошье үгы гэхэдэ болохо юм. Нютагайнь байгаалиин баялиг һулаар шэнжэлэгдэнхэй. Зам харилсаанай, холбоо барисаанай хэрэгсэлнүүд муугаар хүгжэһэн байха юм. Францида ороходоо хоёр үлүүтэй дахин ехэ газартай энэ орондо түмэр замай транспорт оройдоошье байхагүй.

Чад удаан саг соо Франциин колони байхадаа, Франциин урдань ээлжэ байһан Экваториальна Африкада ородог байгаа. 1958 оной эсэстэ Чад Франциин нэгэдэл дотор байдаг гүрэн гэжэ тоологдоо, 1960 ондо бэеэ даанхай республика гэжэ соносхогдоо.

«Чадай дэбжэлтын түлөө союз» гэжэ зонхилхы партиин түрүүлэгшэ Франсуа Томбалбайе республикын президент, правительствые толгойлогшо юм.

Национальна суглаан хадаа хуули гаргадаг дээдэ органиинь болоно.

Зоя Алексеевна Шувалова Хойто-Байгалай «Коопзверпромхозой» ангай фермэ дээрэ дүрбэдэхи жэлээ хүдэлжэ байна. Энэ эхэнэр 112 жэжэ үнэгэдые, 50 гаран томо үнэгэдые харууһалдаг юм. Халтар хара үнэгэдые олошоруулхын тула һайн харууһан хэрэгтэй. Һайн арһа абахын тула июль, август һарануудта үнэгэдые илангаяа һайнаар харууһалха шухала. Үнэгэдэй гүлгэдые саг соонь а... ариг сэбэ... тула Зоя... бүхы һанал...

ЗУРАГ Д... Шувалова.

Е. ЭЙДУ...

Редакторай орлогшо **М. Н. НИМАЕВ.**

Манай адрес, телефон...

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. ...ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора — 46-32, зам. редак... 32-74, ответ. секретаря—27-37, отделов партийной ... пропаганды—24-74, сельского хозяйства и советского ...тельства—47-59, промышленности, транспорта, инфор... 35-14, культуры, литературы и искусства—34-05, ... и рабселькоров—40-49, отдел переводов и корре... —35-95, бухгалтерия —37-32. Для междуго... переговоров—16.

Гор. Улан-Удэ, типография Министерства ... Бурятской АССР.

Н00948. Зак. № ...